

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ В УКРАЇНИ

М'ясо і м'ясопродукти - одні з основних продуктів харчування людини. Фізіологічна норма споживання м'яса за різними даними, від 75 до 84 кг у рік на душу населення. Рациональна норма МОЗ споживання яловичини та телятини однією особою в рік становить 32 – 36 кг[1].

Попит на яловичину на світовому ринку зростає у зв'язку підвищенням чисельності населення і поліпшенням його добробуту. Незважаючи на це, на світовому ринку має місце дефіцит м'яса ВРХ [2].

За оцінками USDA світове виробництво яловичини у 2015 році скоротиться на 860 тис. т до 58,7 млн т на рік. У США цього року очікується зменшення обсягів виробництва на 2,3% до 10,9 млн т. У 2014 році виробництво яловичини вже знизилося на 5,3%. Це також позначиться на показниках експорту - з очікуваними у 2015 році обсягами реалізації в 1,2 млн т, частка США на світовому ринку знизиться до 11,5%. Виробництво яловичини в Австралії у 2015 році може скоротитися до 2,3 млн т.

В Україні також спостерігається тенденція до зменшення виробництва яловичини. Цього року воно може скоротитися на 6-8%. Основною причиною стагнації галузі є велика збитковість вирощування ВРХ на м'ясо, рентабельність якого торік склала -35,6%, і скорочення поголів'я корів за складної ситуації в молочній галузі (табл. 1).

Попит на яловичину на вітчизняному ринку досить стриманий внаслідок низької купівельної спроможності населення.

Висока ціна яловичини та телятини в умовах низької купівельної спроможності населення негативно впливає на обсяг внутрішнього попиту на цей вид м'яса [2].

Таблиця 1

Чисельність великої рогатої худоби на 1 січня 2015 року (без урахування тимчасово окупованих територій) , тис. голів [1]

Рік	Усі категорії господарств		Сільськогосподарські підприємства		Господарства населення	
	усього	в т.ч. корови	усього	в т.ч. корови	усього	в т.ч. корови
2010	4650,6	2649,5	1590,3	595,6	3060,3	2053,9
2011	4351,1	2556,7	1498,6	580,9	2852,5	1975,8
2012	4289,7	2511,5	1484,5	576,1	2805,2	1935,4
2013	4505,8	2488,1	1482,9	569,7	3022,9	1918,4
2014	4397,7	2443,0	1417,6	560,3	2980,1	1882,7
2015	3884,0	2262,7	1310,2	529,2	2573,8	1733,5
2015 у % до 2014	88,3	92,6	94,4	98,4	86,4	92,1

Українські підприємства не можуть експортувати свою продукцію до ЄС та інших країн через відсутність в Україні спеціального дозволу. Зараз ведуться розмови про вихід яловичини на євrorинок, однак жодних практичних заходів для цього не здійснюються. При цьому Міністерство аграрної політики розраховує на відкриття європейського ринку для української яловичини вже до 2016 р [3].

У 2015 році за прогнозом УКАБ відбудеться суттєве скорочення експорту аграрної продукції на 15% у грошовому вираженні і зростання у структурі загального експорту з України з 31% у 2014 до 39% у 2015 році. Україна наростила експорт с/г продукції у 2015 році у грошовому вираженні тільки в країни Азії (+13% або 0,5 млрд. дол). Поставки до країн Європейського Союзу цього року скоротилися на третину, а частка експорту сільськогосподарської продукції до РФ продовжила падіння і на кінець року складе лише 2% [4].

За даними прес-служби Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» у 2015 році українці з'їдять менше третини від раціональної норми споживання яловичини і телятини – 8,5 кг на душу населення. Це зумовлено хронічною збитковістю вирощування ВРХ,

неконкурентоспроможністю вітчизняної яловичини на світовому ринку, диспаритетом цін, а також зниженням купівельної спроможності населення.

На сьогоднішній день сільськогосподарських виробників основними викликами є умови функціонування ринку. Не зрозуміло, за якою системою оподаткування працюватимуть сільськогосподарські підприємства у 2016 році та яким чином відбуватиметься земельна реформа.

Для підвищення ефективності виробництва яловичини необхідно закласти в державному бюджеті підтримку виробництва продукції тваринництва і спрямовувати її на збільшення поголів'я ВРХ, інтенсифікацію ведення тваринництва, здешевлення собівартості виробництва продукції, податкові пільги і таке інше.

Крім того, розробити, а головне, реалізувати державну програму розвитку м'ясного скотарства в Україні.

Список літератури: 1. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>; 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.ua/agro/1120367-ukrajintsi-tsogo-roku-zjidyat-po-85-kg-yalovichini-scho-menshe-tretini-vid-normi-spojivannya.html>; 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rbc.ua/ukr/news/proizvodstvo-govyadiny-mire-g-sokratitsya-1432035708.html>; 4. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ucab.ua/ua/pres_sluzhba/novosti/vikliki_dlya_agrarnoi_galuzi_2016_roku/?category=29780.